

ŘEDITELE ŠKOL ZAVALILY PAPIŘY

VYSOKÁ MÍRA AUTONOMIE PŘINÁŠÍ ŘEDITELŮM A ŘEDITELKÁM ČESKÝCH ŠKOL VELKÉ MNOŽSTVÍ ADMINISTRATIVY. NOVÍ ŘEDITELÉ NEBÝVAJÍ NA SVOU ROLI DOSTATEČNĚ PŘIPRAVENI A NEMOHOU SE ANI TĚŠIT NA PŘÍLIŠ VYSOKÝ VÝDĚLEK.

Nová studie think-tanku IDEA, která byla zveřejněna v pondělí, je založena především na mezinárodním projektu TALIS Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). Projekt TALIS se v letech 2013 a 2018 zaměřil na pedagogy druhého stupně základních škol. V roce 2018 se do průzkumu zapojilo 9247 ředitelů a ředitelky ze 47 zemí, z Česka 220.

PRÁCE ŘEDITELŮ

40 %
pracovní doby

podle šetření TALIS věnují ředitelé a ředitelky českých škol administrativě. Jak upozorňují výzkumníci z think-tanku IDEA při institutu CERGE-EI, je to nejvíce času z celé Evropské unie, kde je průměr 29 %. Čtvrtina ředitelů českých základních škol věnuje administrativě dokonce více než polovinu svého pracovního času. Prvenství Česka v administrativní zátěži ředitelů vysvětluje studie IDEA vysokou mírou autonomie škol. Ředitelé a ředitelky jsou vedle pedagogického vedení školy odpovědní i za hospodaření s penězi školy, starají se o její majetek a na starosti mají i personální otázky.

16 %
pracovní doby

zbývá českým ředitelům na pedagogickou činnost, jako je výuka žáků, mentorování učitelů nebo hospitace v hodinách. Průměr Evropské unie je 17 %.

Kolik času ředitelé a ředitelky během školního roku věnují jednotlivým typům činností (2018, v %)

	administrativní úkony a schůzky	úkony a schůzky související s vedením školy	činnosti a porady zaměřené na výuku a plánování výuky	jednání se žáky	jednání s rodiči nebo zákonnými zástupci	jednání s místní komunitou lidí	jiné
Česko	39,6	21,5	15,6	8,2	8,3	3,5	3,3
Norsko	39,1	22,9	10,5	9,8	7,3	7,3	3,1
Rakousko	34,6	17,4	15,5	14,5	11	4,7	2,3
Švédsko	33,9	23,6	12,5	12,6	11	3,1	3,3
Maďarsko	33,6	21,5	15,4	11,9	9,3	5	3,3
Finsko	33,2	24,3	14	11,1	8,7	4,8	3,9
Bulharsko	32,9	19	17,1	13,1	9,8	5,5	2,6
Belgie	32	22,5	15,2	13,3	9,8	4,2	3
Slovinsko	32	24,5	16,5	9,4	8,2	6,6	2,8
Slovensko	31,7	21,2	16,8	11,7	9,9	5,5	3,2
Portugalsko	31,6	23,5	12,8	11,7	10,1	6,6	3,7
Itálie	29,4	19,3	17,6	10	13,7	8,7	1,3
Chorvatsko	28,9	19,4	16,8	10,1	9,9	8,7	6,2
EU 23	28,9	21,7	16,6	12,6	10,9	6,2	3,1
Nizozemsko	28,4	33,3	10,5	6,2	7,9	7,6	6,1
Dánsko	28,3	26,5	13,9	10,8	10,2	7	3,3
Lotyšsko	27,9	19,8	14,5	15	11,4	6,8	4,6
Litva	27,8	22,3	17	12,2	9,4	6,6	4,7
Francie	27,3	19,9	17,1	16,3	10,5	6,7	2,2
Estonsko	25,6	27,3	14,8	12,3	9,4	6,3	4,3
Británie	25,4	27,2	16,5	14,3	9,8	4,6	2,2
Rumunsko	25,1	19,3	19,8	11,9	10,5	8,2	5,2
Španělsko	23,4	22,1	17,6	13,4	13,6	6,1	3,8
Kypr	22,3	23,1	15,4	17,2	13,4	5,6	3

PLATY

Ředitelé v Česku mají srovnatelné výdělky jako jiní vysokoškolsky vzdělaní lidé. V porovnání s ostatními vysokoškolskými na šéfovských pozicích jsou na tom ale hůře.

Kolik berou šéfové vysokoškoláci
Hrubá měsíční mzda vybraných řídicích pracovníků (2018)

průměr	69 044 Kč
vzdělávání	54 312 Kč
zdravotnictví	81 685 Kč
výzkum a vývoj	89 464 Kč
lidské zdroje	83 242 Kč
finance	88 764 Kč

Stranu připravily: Michaela Endrštová, Markéta Šrajbrová

STÁRNUTÍ

20 procent

ředitelů českých škol je starších šedesáti let.

V období 2013–2018 v Česku podle šetření TALIS výrazně vzrostl podíl ředitelů a ředitelky starších 60 let, a to z 10 % na 20 %. Naopak klesá počet ředitelů, kterým je 40–49 let. Na začátku měření (v roce 2013) jich bylo 39 %, na konci měření v roce 2018 jich bylo už jen 26 %. Nejvíce ředitelů nad 60 let má Kypr – téměř polovinu. Nejméně naopak Anglie – 5,5 %.

Zdroj: ČSÚ, TALIS 2013 a 2018

PŘIPRAVENOST

Budoucí ředitelé a ředitelky se v Česku často ucházejí o místa, aniž by byli na funkci dostatečně připraveni. Podle dat TALIS 2018 dokončilo před nástupem do funkce 40 % ředitelů školení či kurz zaměřený na administrativní vedení školy. V Evropě je to v průměru 56 %. Pouze 32 % uchazečů absolvovalo školení nebo kurz zaměřený na řízení výuky ve škole – průměr evropských zemí je 50 %. Česko zaostává za evropským průměrem zejména v přípravě ředitelů na řízení školní výuky a v přípravě na vedení učitelů.

40 procent

uchazečů o ředitelský post absolvovalo před nástupem do funkce kurz zaměřený na administrativní vedení školy.

Kdy ředitelé a ředitelky škol absolvují odborné kurzy (2018, v %)

program	země	před nástupem	po nástupu	předtím i potom	nikdy
Program zaměřený na řízení školy či ředitelské povinnosti	Česko	23,3	55,1	17,1	4,5
	EU 23	30,6	32,8	25,3	11,3
Program pro vedení učitelů	Česko	44,4	6,5	7,9	41,3
	EU 23	61,3	6,8	20,8	11,1
Program zaměřený na řízení výuky ve škole	Česko	17,7	30,7	14,2	37,4
	EU 23	27,9	26,7	21,7	23,7